

ombudsman

veřejný ochránce práv

OCHRANA PŘED ŠPATNÝM ZACHÁZENÍM 2018

ZPRÁVA VEŘEJNÉ OCHRÁNKYNĚ PRÁV
JAKO NÁRODNÍHO PREVENTIVNÍHO MECHANISMU

ombudsman
veřejný ochránce práv

OCHRANA PŘED ŠPATNÝM ZACHÁZENÍM 2018

ZPRÁVA VEŘEJNÉ OCHRÁNKYNĚ PRÁV
JAKO NÁRODNÍHO PREVENTIVNÍHO MECHANISMU

Vysvětlivky

odkaz na webovou stránku

odkaz na tiskovinu

veřejný ochránce práv

dohled nad omezováním osobní svobody

CPT – Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestání

Trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o azylu – zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o pobytu cizinců – zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o policii – zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o sociálních službách – zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o specifických zdravotních službách – zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o zdravotních službách – zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

Veřejný ochránce práv

Údolní 39, 602 00 Brno

informační linka: **+420 542 542 888**
telefon (ústředna): **+420 542 542 111**
e-mail: **podatelna@ochrance.cz**

www.ochrance.cz
www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode
www.facebook.com/verejny.ochrance.prav
www.twitter.com/ochranceprav

SHRNUTÍ Z PERA VEŘEJNÉ OCHRÁNKYNĚ PRÁV

Ve třináctém roce působení jako národní preventivní mechanismus jsme pokračovali v provádění systematických návštěv a prosazování dlouhodobých doporučení prevence špatného zacházení. Stručně shrnuji to nejdůležitější:

Celkem jsme provedli 27 návštěv zařízení. Část byla součástí tematických celků: dokončili jsme sérii návštěv ústavů zabezpečovací detence a domovů pro osoby se zdravotním postižením. Poznatky z těchto návštěv jsou podkladem pro souhrnné zprávy, přičemž ta ze zabezpečovací detence již vznikla a byla také diskutována s experty napříč Českou republikou. Co se dále týká návštěv, obnovili jsme monitoring na pracovištích obecné psychiatrie a sestavili zvláštní program zaměřený na monitorování používání omezovacích prostředků. Do budoucna připravujeme sérii návštěv školských zařízení pro děti s nařízenou ústavní výchovou. Jak je naším zvykem, začínáme intenzivní přípravou našeho týmu.

V kapitolách 1 až 6 shrnujeme rok 2018 v jednotlivých oblastech zbavení svobody. Za nejvýznamnější aktuální téma považuji hodnocení podmínek v zabezpečovací detenci. Toto ochranné opatření se v České republice uplatňuje již 10 let a je načase bilancovat. Proto jsem považovala za vhodné zpracovat také analýzu soudních rozhodnutí o uložení zabezpečovací detence u všech chovanců, kteří jsou v ústavech, nebo jimi od počátku prošli. Cílem bylo zmapovat současnou situaci a zjistit, jaký je poměr mezi přímým ukládáním detence a změnami z ochranného léčení. Získali jsme tak zcela unikátní obrázek jak materiálního, tak právního stavu zabezpečovací detence. V kapitole 3 uvádíme jen základní body, ale zvu k prostudování všech zpráv, jež jsme zveřejnili.

Návštěvy nepřinesly mnoho poznatků o jednoznačném špatném zacházení, ale všude se v nějaké míře vyskytuje riziková praxe a pojistky nejsou na dobré úrovni. Tomu se stejně jako v loňské zprávě věnuji zvlášť, v kapitole 7. V zařízeních cizinecké detence a u ústavního ochranného léčení chybí nezávislý dozor a ochrana před pokračováním případného zásahu do práv umístěných osob. Zaznamenávání a hlášení lékařských zjištění o špatném zacházení neodpovídá světovému standardu a je také mařeno nedostatkem soukromí při lékařských prohlídkách. Zvlášť neutěšená je situace v sociálních službách, kde chybí nezávislý stížnostní mechanismus, státní inspekce nemá přístup do části dokumentace pořizované poskytovateli služeb a chybí skutkové podstaty přestupků. Podobné problémy popisují u psychiatrické péče.

Jedním z úkolů ochránce je sledovat zajištění cizinců a výkon správního a soudního vyhoštění. Provázali jsme tuto činnost s prováděním systematických návštěv. V roce 2018 převládalo monitorování návratových operací, o kterém pojednáváme v kapitole 2.

Přeji inspirativní čtení

Anna Šabatová

»»»»»»»»»» Základní přehled

Navštívená zařízení 2018

Liberec – **B**

Bohnice – **C**

Javorník – **G**

Cheb – **A**

Mnichov u Mariánských Lázní – **E**

Zvíkovec – **D**

Plzeň – **C**

Merklín u Přeštice – **E**

Psáry – **D**

Příbram – **A**

Osek u Strakonice – **E**

Opařany – **C**

Zboží – **D**

Jihlava – **A**

27

systematických návštěv

1 věznice, 1 ústav pro zabezpečovací detenci, 6 policejních zařízení, 3 psychiatrická zařízení, 1 léčebna dlouhodobě nemocných, 1 zařízení pro seniory, 13 domovů pro osoby se zdravotním postižením, 1 zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

54

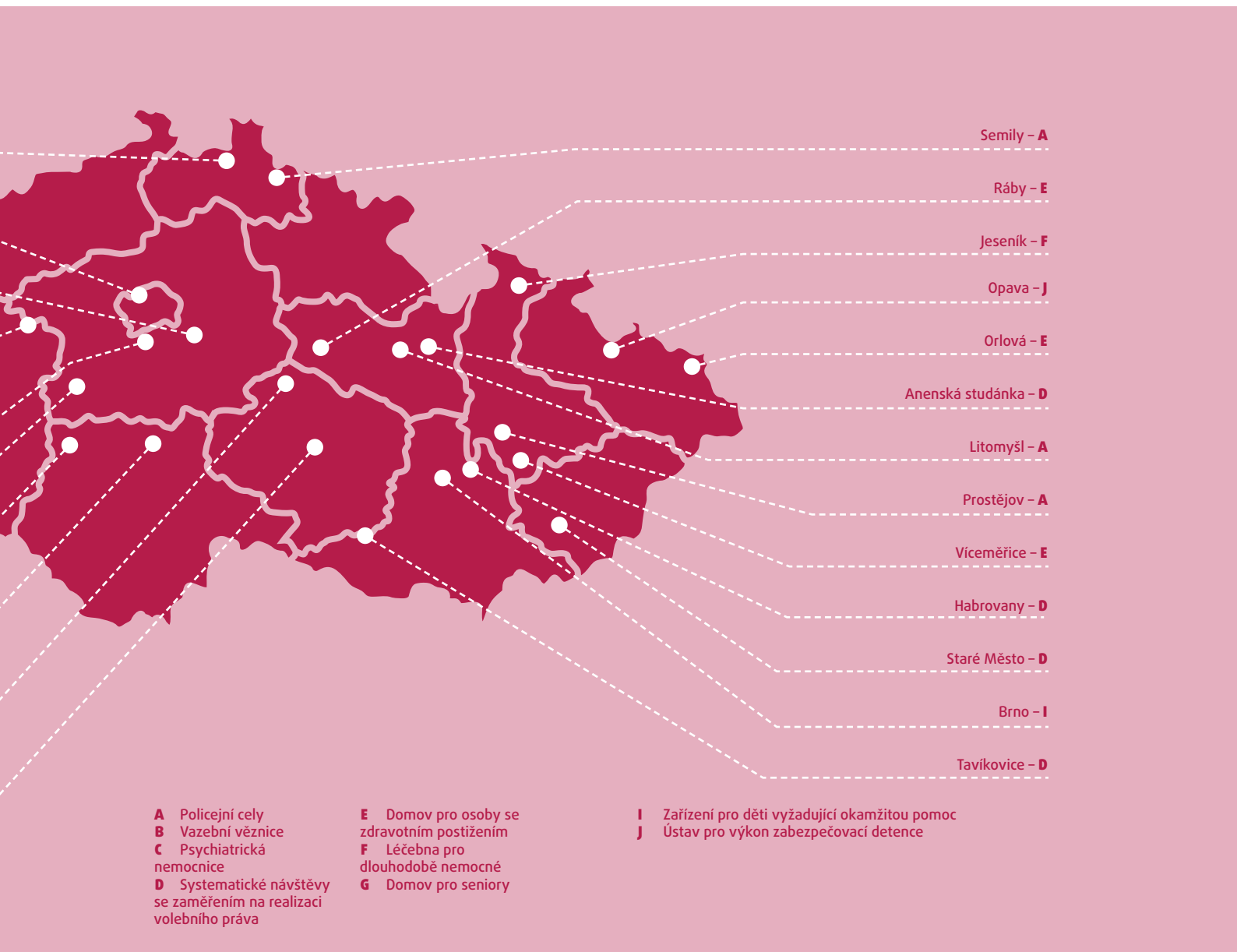
monitorovaných návratových operací

53 soudních a správních vyhoštění, 1 předání dle tzv. dublinského nařízení

111

profesionálů ze zařízení dlouhodobé a psychiatrické péče a pracovníků krajských úřadů jsme proškolili v tématu prevence špatného zacházení

8

úvazků právníků tvoří stálý tým národního preventivního mechanismu

usilujeme o navýšení úvazků skrze projektové aktivity

16

externích expertů se podílelo na provádění návštěv

5 psychiatrů, 2 všeobecné sestry, 1 psychiatrická sestra,
2 psychologové, 1 sociální pracovník,
5 expertů v sociálních službách

ESO

anonymizované zprávy z uzavřených návštěv zařízení se zveřejňují v Evidenci stanovisek ochránce a na webu ochránce

1. Policejní cely

6 návštěv cel

pro celkem 35 osob

Témata roku 2018

Vyjednávali jsme s policejním prezidiem o systémových opatřeních k naplnění doporučení ze souhrnné zprávy vydané v roce 2017.

Co se týče provádění osobních prohlídek před umístěním do cely, prezidium přislíbilo zakotvit do vnitřního předpisu postup při prohlídkách do naha, který respektuje důstojnost prohlíženého člověka. Totiž umožnit mu sundat nejprve oděv od pasu nahoru a obléknout se, než bude sundávat oblečení od pasu dolů.

Nadále zůstává neuspokojivá situace ohledně důvěrnosti lékařských prohlídek a zajištění standardu prevence špatného zacházení pro zaznamenávání a hlášení lékařských zjištění o špatném zacházení (srov. str. 21).

 [Souhrnná zpráva](#)

Použití taseru na psychiatrické klinice

V listopadu 2015 na psychiatrické klinice v Olomouci zemřel pacient v průběhu zásahu policie s použitím paralyzáru taser; policie byla přivolána zdravotnickým personálem na pomoc při zvládnání nebezpečného chování pacienta v atace psychotického onemocnění. Elektrický paralyzáru – taser – představuje rizikový prostředek s možností nezamýšleného, nebezpečného, a někdy dokonce smrtícího účinku, kdy riziko záleží na kontextu použití a zranitelnosti na straně osoby (stres, zdravotní problémy, léky či drogy, jež mohou v souběhu způsobit srdeční arytmií). Dále taser působí velkou bolest.

S ohledem na mimořádné okolnosti ochránkyně případ prošetřila, a to nejen z pohledu nezbytnosti síly použité při zásahu (bez zjištění pochybení). Provedla také systémové zhodnocení používání elektrického donucovacího prostředku policií a ochrany osob trpících duševní poruchou před zásahy do práva na život a práva nebýt podroben špatnému zacházení (se zjištěním pochybení).

Tragická událost vyprovokovala řadu systémových opatření na straně policie. Například policisté jsou metodicky vedeni k tomu, že taser má být použit až jako poslední alternativa k použití zbraně, zlepšilo se školení policistů (o nebezpečí poziční asfyxie a úmrtí při zalehnutí člověka ležícího na břicho a o zdravotních rizicích použití taseru) a vyhodnocování jednotlivých zásahů.

Některé nedostatky přetrvávají, ačkoli se ochránkyně obrátila po Policejním prezidiu i na Ministerstvo vnitra. Například při vyzbrojování taserem není u policisty zohledňována odolnost vůči stresu a schopnost úsudku a data z paměti taserů nejsou automaticky dostupná nadřízeným při vyhodnocování zákroků. Rovněž neprobíhá školení policistů ve specifikách plynoucích z duševní poruchy člověka (efektivnost, šetrnost a bezpečnost postupů při zadržování, způsob zvládnání konfliktů, koordinace se zdravotníky v průběhu zásahu). Ministerstvo zdravotnictví zatím rezignovalo na sledování praxe používání síly na psychiatrických pracovištích a metodické vedení spolupráce zdravotníků s policií.

Zásah šetřila Generální inspekce bezpečnostních sborů. Po odložení věci se pozůstalá rodina obrátila na soud. V řízení před Ústavním soudem ochránkyně vystoupila jako amicus curiae. Soud ústavní stížnost odmítl (usnesení ze dne 21. 11. 2017 ve věci sp. zn. IV. ÚS 4150/16) a pozůstalí podali stížnost k Evropskému soudu pro lidská práva.

 [Závěrečné stanovisko](#) a [Sankční dopis](#) s vyjádřeními dotčených úřadů

2. Cizinci omezení na svobodě

54 monitorovaných operací

Dohled nad nucenými návraty

Jedním z úkolů ochránce je sledovat zajištění cizinců a výkon správního a soudního vyhoštění. Provázali jsme tuto činnost s prováděním systematických návštěv. Analyzujeme všechna rozhodnutí o vyhoštění a zajištění, a tak máme informace o skladbě osob v zařízeních a o plánovaných návratových operacích. Výroční bilanční setkání u kulatého stolu se zástupci Ředitelství služby cizinecké policie, Policejního prezidia, Vězeňské služby ČR a Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra proběhlo v lednu 2019.

Dlouhodobá doporučení NPM k prevenci špatného zacházení najdete na str. 20 a 21.

Monitoring v roce 2018

- 53 soudních a správních vyhoštění,
- 1 předání dle tzv. dublinského nařízení

Evidence a analýza rozhodnutí

- 7397 rozhodnutí o vyhoštění, vč. rozhodnutí o odvolání,
- 819 rozhodnutí o zajištění, vč. rozhodnutí o prodloužení zajištění

V roce 2018 Kancelář veřejného ochránce práv pokračovala v realizaci projektu národního programu Azylového, migračního a integračního fondu. Projekt má název Podpora účinného systému sledování nucených návratů, reg. č. AMIF/8/02. Díky němu jsme si mohli vytknout cíl provést monitoring celkem 120 návratových operací v průběhu tří let.

Úspěchy našich doporučení

- V zařízeních pro zajištění cizinců získali ubytování cizinci přístup k počítačům s aplikacemi pro komunikaci na internetu. Správa uprchlických zařízení také rozšířila okruh domén, jež jsou na počítačích přístupné. Cizinci tak mohou být v pravidelném kontaktu se svými blízkými a sami si zařizovat záležitosti spojené s vycestováním.
- Opakovaně jsme byli svědky situace, kdy vyhošťovaní cizinci byli od snídaně brzy ráno až do pozdního odpoledne bez jídla a pití. Na základě našeho upozornění vězeňská služba začala poskytovat náhradní stravu ve formě balíčku.
- Zjistili jsme nejednotnou praxi při provádění prohlídek vyhošťovaných cizinců ve vazebních věznicích. Přitom nebylo zcela jasné, zda má prohlídku provádět zaměstnanec vězeňské služby anebo eskortující policista. Na základě našeho upozornění proběhlo setkání zástupců obou institucí a praxe byla sjednocena s ohledem na minimalizaci zásahu do osobní sféry prohlížené osoby. Prohlídka bude napříště jen jedna – dosud byly dvě – provedená zaměstnancem vězeňské služby za přítomnosti eskortujících policistů. Byli jsme úspěšní také s doporučením, aby prohlídka respektovala standard CPT, tedy aby prohlíženému bylo umožněno nejprve sundat oděv od pasu dolů a obléknout se, než bude sundávat oděv od pasu nahoru.
- Zachytili jsme problém při provedení lékařské prohlídky. Po prohlídce cizince, který měl absolvovat vyhoštění leteckou cestou, nevydal lékař žádné potvrzení o zdravotní způsobilosti. Přitom šlo o člověka se zdravotními problémy. Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra přijalo na základě našeho doporučení nápravná opatření.
- Zjistili jsme případ neumožnění přístupu k právní pomoci cizinci, který se nacházel v zařízení pro zajištění cizinců, a to konkrétně v jeho části s přísným režimem. Ředitelství služby cizinecké policie původně s odkazem na § 144 odst. 4 zákona o pobytu cizinců uvádělo, že i kdyby setkání s právníkem proběhlo, muselo by se odehrát za přítomnosti policistů. Dané ustanovení sice takový výklad umožňuje, ale stěží šlo o úmysl zákonodárce a ze srovnání s jinými předpisy o omezení svobody člověka i z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že konzultace s právním zástupcem musí probíhat zásadně bez přítomnosti třetí osoby. Policie tento výklad přijala, ale pro předejití problémům v budoucnu by bylo vhodné zmíněné ustanovení novelizovat.

3. Vězeňství a zabezpečovací detence

1 + 1 návštěva

vazební věznice
ústav pro výkon zabezpečovací detence

Návštěvy zabezpečovací detence

Na přelomu let 2017 a 2018 jsme navštívili oba ústavy, kde se vykonává zabezpečovací detence. Při návštěvách jsme zjišťovali nastavení terapeutických programů a dostupnost zdravotní péče; zajištění vnitřní bezpečnosti a používání donucovacích prostředků; složení denních aktivit; režimová opatření; možnosti kontaktu s vnějším světem; dostupnost a realizaci přezkumu důvodu pro trvání detence.

V roce 2018 proběhla návštěva v Brně a dále jsme provedli celkové vyhodnocení zjištění a připravili diskusní setkání s odborníky zabývajícími se zabezpečovací detencí, které proběhlo v únoru 2019.

 [Souhrnná zpráva](#)

 [Zpráva o návštěvě v Opavě](#)

 [Zpráva o návštěvě v Brně](#)

Základní zjištění z návštěv:

- Prostředí ústavů se nedostatečně odlišuje od výkonu trestu odnětí svobody. Prostředí je velmi strohé a bez dostatečného zajištění soukromí. Převládá nošení erárního oblečení kvůli nemožnosti zajistit praní toho vlastního. Přístup na vzduch by měl být rozšířen.
- Poskytovaná péče byla zjištěna jako dobrá, ale její rozsah je limitovaný. Především v důsledku nedostatku personálu měli chovanci nedostatek aktivit odpoledne a během víkendů.
- Chovanci byli denně uzamčeni na cele i při plném využití nabízených aktivit přibližně 16 hodin ve všední dny a až 20 hodin o víkendu.
- Téměř veškerý kontakt odborných zaměstnanců a zdravotnického personálu s chovanci při individuálních i skupinových terapiích probíhal přes mříže.

Víte, že zabezpečovací detence...

...se uplatňuje od roku 2009, tedy již deset let?

Jde o nejpřísnější ochranné opatření. Soud je ukládá duševně nemocným pachatelům, kteří představují pro společnost mimořádné nebezpečí, a ochranné léčení u nich nemůže splnit svůj účel. Svým charakterem zabezpečovací detence stojí na pomezí mezi věznicí a psychiatrickou nemocnicí. Chovanci jsou střeženi vězeňskou službou a prochází léčebnými, psychologickými, vzdělávacími, rehabilitačními a činnostními programy. Izolace v detenčních ústavech je časově neomezená, ale každý rok (a u mladistvých jednou za šest měsíců) soud zkoumá, zda důvody pro pokračování detence trvají.

Analýza 100 případů zabezpečovací detence

S ohledem na to, že uplynulo již 10 let od zavedení zabezpečovací detence, jsme provedli analýzu soudních rozhodnutí o uložení zabezpečovací detence u všech chovanců, kteří jsou v ústavech, nebo jimi od počátku prošli. Celkem se jednalo o 100 osob. Cílem bylo zmapovat současnou situaci a zjistit, jaký je poměr mezi přímým ukládáním detence a změnami z ochranného léčení.

- K 1. lednu 2018 bylo v detenci 79 chovanců, z velké většiny muži. Nástup dalších 48 osob se očekával, protože byl uložen po skončení dosud probíhajícího výkonu trestu odnětí svobody.
- Zabezpečovací detence je využívána čím dále tím častěji.
- Zpravidla se jedná o dlouhý pobyt, který je ukončen pouze několika málo osobám ročně. Celkem byla detence dosud ukončena 21 osobám, z toho v 17 případech šlo o změnu na ochranné léčení a v 1 případě o propuštění na svobodu, ve 2 případech o úmrtí a další osoba nastoupila do výkonu trestu odnětí svobody.
- Výrazně narůstá počet změn ochranného léčení na zabezpečovací detenci. Aktuálně šlo o téměř polovinu analyzovaných případů.

Analýza podrobně popisuje strukturu chovanců, ukládání zabezpečovací detence a její ukončování.

 [Souhrnná zpráva](#), od str. 29.

Dlouhodobá doporučení NPM k prevenci špatného zacházení ve vězeňství najdete na str. 21 a 22.

Úspěchy našich doporučení vězeňské službě

- S vyřízením stížnosti týkající se zdravotní péče bude vězeňská služba poučovat stěžovatele o možnosti obrátit se v případě nesouhlasu s vyřízením na vnější orgán, tedy Ministerstvo spravedlnosti.
- V dubnu 2018, po 17 letech, došlo k valorizaci odměn pracujících vězňů. Vláda se nově zabývá návrhem na navázání výše pracovní odměny na minimální mzdu. V nejnižší sazbě by pak měsíční odměna vězně tvořila polovinu minimální mzdy. Práce odsouzených je stále atraktivní pro soukromé zaměstnavatele a zvýšení odměn pomůže vězňům splácet své závazky již v průběhu výkonu trestu. Právě dluhy mají vliv na tendenci vězňů páchat trestné činy i po propuštění.
- Ve Věznici Kuřim proběhla renovace prostor pro provádění bezkontaktních návštěv.
- Ve Věznici Bělušice znovu zřídili nekuřácký oddíl poté, co byl nejprve zrušen bez zajištění adekvátních prostor pro kuřáky. Při převaze kuřáků byli nekuřáci vystaveni negativům tzv. pasivního kouření.

Politici zaostří na vězňice?

- Petiční výbor Poslanecké sněmovny uložil v září 2018 veřejné ochránkyni práv, aby v následujícím období věnovala zvýšenou pozornost vězeňství, zejména podmínkám výkonu trestu odnětí svobody, tak aby odpovídaly evropským standardům zacházení.
- V prosinci 2018 jsme jednali s ministrem spravedlnosti s cílem znovu upozornit na přeplněnost věznic a nekonceptnost trestní politiky.
- Systémová doporučení ze souhrnné zprávy z roku 2016 však zatím zůstávají neimplementována.

 [Zpráva z návštěv věznic](#)

 [Bilance naplnění doporučení](#) k počátku roku 2018 je ve výroční zprávě na str. 10

»»»»» 4. Zařízení zdravotní péče

4 návštěvy

léčebna dlouhodobě nemocných
psychiatrická nemocnice
dětská psychiatrická nemocnice
psychiatrická klinika fakultní nemocnice

Léčebny dlouhodobě nemocných

Jednali jsme s Ministerstvem zdravotnictví o systémových opatřeních k naplnění doporučení ze souhrnné zprávy vydané v roce 2017. Pro šíření standardu

prevence špatného zacházení jsme připravili program odborného semináře pro představitele léčen.

 [Souhrnná zpráva](#)

Psychiatrické nemocnice

Po sérii návštěv zaměřených na ochranné léčení jsme v roce 2018 obnovili provádění systematických návštěv na pracovištích obecné psychiatrie a sestavili také zvláštní program zaměřený na monitorování používání omezovacích prostředků. Pro dlouhodobá doporučení viz strana 23.

Klecové lůžko v roce 2018!

Při systematické návštěvě jsme zjistili, že vedle dvou síťových v daném psychiatrickém zařízení používali také jedno lůžko, které kompletně uzavírala kovová konstrukce – klec. Takový omezovací prostředek současný zákon nepřípouští a po léta jsme jej ani nikde nezaznamenali. Hned po návštěvě bylo klecové lůžko odstraněno.

Víte, že používání omezovacích prostředků...

...je upraveno novým metodickým doporučením Ministerstva zdravotnictví? Připomínkovali jsme jeho obsah s cílem posílit pojistky proti špatnému zacházení.

 [Metodické doporučení](#)

...upravují standardy CPT? V roce 2018 byly dokončeny překlady do českého jazyka.

 [Revidovaný standard a Standard z roku 2006](#)

5. Zařízení sociálních služeb

14 návštěv

domov pro seniory
13 domovů pro osoby se zdravotním
postižením

Návštěvy domovů pro osoby se zdravotním postižením

V hledáčku máme domovy pro osoby se zdravotním postižením. Ve dvou letech jsme jich navštívili 9 (z toho šest v roce 2018). Při návštěvách jsme zjišťovali zajištění bezpečí a naplnění principu co nejménšího omezení; předpoklady normality, soukromí a autonomie klientů; dostupnost zdravotní péče; práci s problémovým chováním a sexualitou; ochranu před neoprávněným držením v zařízení. Po skončení návštěv jsme uspořádali setkání u kulatého stolu s představiteli navštívených domovů a odborníky a provádíme celkové vyhodnocení zjištění. Souhrnná zpráva bude vydána v roce 2019.

V roce 2018 jsme dále vyzkoušeli návštěvy ve spolupráci s kolegy, kteří v rámci Kanceláře veřejného ochránce práv provádějí monitoring práv osob se zdravotním postižením. Sedm návštěv uskutečněných při příležitosti komunálních voleb bylo zaměřeno na sledování výkonu volebního práva u lidí s postižením, zejména pak těch, jejichž svéprávnost byla omezena. Cílem bylo ověřit, zda mají klienti zařízení podporu potřebnou pro realizaci volebního práva a co aktuálně brání lidem s postižením volit. Zjištění představí samostatná souhrnná zpráva.

 [Zpráva o monitorování výkonu volebního práva](#)

Opakovaně upozorňujeme, že...

- není zřízen nezávislý stížnostní mechanismus v sociálních službách,
- chybí zmocnění pro inspekci poskytování sociálních služeb, aby mohla nahlížet do ošetrovatelské dokumentace,
- zásahy do důstojnosti klientů nelze postihnout přestupkem.

K dlouhodobým systémovým dluhům více na str. 22 a 23.

»»»»» 6. Zařízení pro děti

1 návštěva

zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Ochrádkyně dlouhodobě upozorňuje na tři systémové problémy v zajištění služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny v České republice: vysoký počet dětí žijících v institucích, umisťování dětí do 3 let do zařízení a roztržitost odpovědnosti za zajištění služeb. Kromě toho chybí sociální bydlení a podpůrné sociální služby pro rodiny.

Příprava návštěv pro rok 2019

Paralelně s vyhodnocováním poznatků ze systematických návštěv uskutečněných v roce 2017 v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc jsme se začali připravovat na novou sérii návštěv školských zařízení pro děti, u kterých soud rozhodl o ústavní nebo ochranné výchově. Vybraní právníci absolvovali školení a stáže v zařízeních s dobrou praxí a sestavujeme podrobný program šetření.

V rámci návštěv se budeme zaměřovat mimo jiné na prvky institucionalizace, které se dotýkají důstojnosti dítěte. Dítě má například právo být hodnoceno a odměňováno, ale často používané bodové systémy vzdalují hodnocení od žádoucí výchovy založené na vztahu a vedou k účelovému chování dětí a formálnímu přístupu dospělých. Provádění osobních prohlídek zase

hrozí zaváděním vězeňských prvků, přičemž ani nemá oporu v zákoně.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

 [Souhrnná zpráva](#)

7. Dluhy účinnému bránění špatnému zacházení

”

Chceme úřadům připomínat systémová doporučení a být expertní pomocí při jejich realizaci.

“

Nezávislý dozor a ochrana před pokračováním zásahu

zařízení pro zajištění cizinců, přijímací střediska a psychiatrické nemocnice, kde se vykonává ústavní ochranné léčení

Problém: Chybí dozor nezávislého orgánu, který by mohl rychle zjednat nápravu v případě špatného zacházení. O vynutitelnou ochranu práv může umístěná osoba požádat soud, což je často náročná a zdoluhavá cesta. Může se jednat o porušení článku 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Možné řešení: Ve věznicích a zařízeních ústavní a ochranné výchovy má potřebná oprávnění státní zastupitelství. Vykonává tam dozor nad dodržováním právních předpisů, a to formou prověrek a řešení podnětů a může vydat příkaz k propuštění člověka nebo zachování předpisů. Navrhujeme dozor státního zastupitelství rozšířit na ochranné léčení a cizineckou detenci.

§ **Rozšíření dozoru státního zastupitelství vyžaduje doplnit zákon o pobytu cizinců, zákon o azylu a zákon o specifických zdravotních službách.**

Postih ponižujícího zacházení je komplikovaný

Problém: Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení představuje trestný čin podle trestního zákoníku (§ 149). Ponižující zacházení však trestní zákoník přímo nezmiňuje, a tak je jeho trestní postih možný pouze skrze jiné skutkové podstaty, jež celou oblast úmyslného ponižujícího zacházení nepokrývají. Přitom například v oblasti sociálních a zdravotních služeb se veřejná ochránkyně práv nejčastěji setkává s pochybeními, která dosahují úrovně ponižujícího zacházení. Specifikem tam je, že zacházení ne vždy zanechává fyzickou újmu a může být způsobeno řadou zásahů menší intenzity, jejichž efekt se spojí. To trestní postih komplikuje.

Co se týká postihu správního, ani pro oblast sociálních služeb, ani zdravotních služeb nejsou stanoveny

adekvátní přestupky. Zákon o sociálních službách umožňuje správní postih poskytovatelů sociálních služeb za nedodržení formalit, ale mnohým závažným zásahům do soukromí, bezpečnosti, integrity a důstojnosti uživatelů služeb neodpovídá žádný přestupek. V zákoně o zdravotních službách přestupky nepamatují ani na nesprávné použití omezovacích prostředků. To zakládá nepostižitelnost méně závažných forem špatného zacházení a nízký respekt vůči kontrolním orgánům.

§ **Je zapotřebí revidovat trestní zákoník a doplnit přestupky do oborových zákonů, aby žádná forma úmyslného ponižujícího zacházení nebyla nepostižitelná.**

Zaznamenávání a hlášení lékařských zjištění o špatném zacházení

především policejní a cizinecká detence a věznice, ale i ostatní místa zbavení svobody

Problém: Zákaz mučení a jiných forem špatného zacházení je oslabován vždy, když pachatelé nejsou za své činy přivedeni k odpovědnosti. Pokud je zaznamenána věrohodná stížnost nebo zranění nasvědčující špatnému zacházení, musí být provedeno účinné vyšetřování. Ze systematických návštěv vyplynulo, že lékařské zprávy o provedeném vyšetření nebo ošetření nemají parametry potřebné pro vyšetřování špatného zacházení. V krajním případě se vyšetření omezuje na položení několika otázek v přítomnosti policisty. Důvodem je malá znalost zásad dokumentování špatného zacházení.

Zákonné vymezení mlčenlivosti v zákoně o zdravotních službách pak neumožňuje lékaři bez souhlasu pacienta předat zjištění o známkách špatného zacházení orgánům příslušným k provedení vyšetřování.

Možné řešení: Je zapotřebí vést metodicky lékaře, změnit právní úpravu mlčenlivosti lékaře a otevřít odbornou debatu, aby lékaři přijali svou roli v boji se špatným zacházením s pochopením a bez ohrožení vztahu lékaře a pacienta.

§ Změnit zákon o zdravotních službách tak, aby oznámení zjištění známek špatného zacházení nepředstavovalo porušení mlčenlivosti lékaře.

Standard dokumentování a hlášení špatného zacházení

[Standard CPT](#)

[Zásady OSN](#) Zásady účinného vyšetřování a dokumentování

Podrobnější informace na [webu ochránce](#)

Důvěrnost lékařských vyšetření není zajištěna

policejní a cizinecká detence a věznice

Problém: Právo osoby omezené na svobodě setkat se s lékařem představuje jednu ze základních pojmů proti špatnému zacházení. Přítomnost příslušníků policie či vězeňské služby odrazuje osobu od sdělení informací o případném špatném zacházení. Co se týká lékařských prohlídek osob v moci Vězeňské služby ČR, zákon o zdravotních službách [§ 46 odst. 1 písm. g)] stanoví, že se odbývají za přítomnosti příslušníka „na dohled“, a v případě nebezpečí pak i „na doslech“. Pro lékařské prohlídky osob dodaných Policií ČR zákon zvláštní režim nestanoví, ale závazný pokyn

policejního prezidenta předepisuje, že nejméně jeden policista zůstane ve vizuálním kontaktu. Standard CPT přítom pro účinnost prevence špatného zacházení vyžaduje, aby příslušník policie či vězeňské služby nebyl přítomen vůbec, leda o to lékař z bezpečnostních důvodů požádá, a pak jen na dohled.

§ Je zapotřebí změnit zákon o zdravotních službách a vést policisty a příslušníky Vězeňské služby ČR k respektování pravidla, že jejich přítomnost při ošetření je možná pouze na požádání lékaře, a to pak jen „na dohled“.

Kázeňské tresty nejsou v souladu s mezinárodními standardy

věznice

Problém: Právní úprava maximální délky kázeňského trestu samovazby převyšuje mezinárodní standard, který činí 14 dnů. Následné ukládání kázeňských trestů může fakticky délku samovazby prodloužit i nad předpisy stanovené maximum. Výbor CPT dále opětovně doporučoval, aby disciplinární trest vězňů nezahrnoval celkový zákaz kontaktu s rodinou, pokud spáchaný přestupek s tímto kontaktem nesouvisel.

Možné řešení: Vláda v roce 2015 vyslovila v komunikaci s CPT příslib připravit návrh novely zákona, aby byl proces kázeňského řízení celkově upraven v zákoně o výkonu trestu odnětí svobody, byla zkrácena doba samovazby a pobytu v uzavřeném oddělení a rozhodování o nejzávažnějších kázeňských proviněních bylo přesunuto do trestního řízení. Príslib dosud splněn nebyl.

§ Je zapotřebí změnit zákon o výkonu trestu odnětí svobody.

Sociální služby nemají nezávislý stížnostní mechanismus

zařízení sociálních služeb

Problém: Klienti sociálních služeb se krom vedení zařízení, kde žijí, nemají kam obrátit se stížností, když pociťují porušení svých práv. Ochránce přijímá řadu stížností na kvalitu ošetrovatelské péče, například od dětí ubytovaných seniorů, ale není, kdo by je prošetřil. Klienti jsou pro svou závislost na péči a zdravotní postižení ve velmi zranitelném postavení a odkazovat je jen na soudní cestu nápravy je neúčinné. Ačkoli na problém upozorňujeme několik let, teprve koncem roku 2018 se jím Ministerstvo práce a sociálních věcí začalo zabývat.

Možné řešení: Ve zdravotnictví stížnostní mechanismus existuje, ale zákon nepamatuje na ošetrovatelskou péči poskytovanou v sociálních službách. Stačilo by tedy jen v tomto smyslu zákon změnit. V oblasti sociálních služeb je ale nutné systémové opatření.

§ Je zapotřebí novelizovat zákon o zdravotních službách, aby se stávající stížnostní mechanismus zpřístupnil příjemcům ošetrovatelské péče v zařízeních sociálních služeb. Dále je zapotřebí zřídit stížnostní mechanismus v sociálních službách.

Pro sociální služby neexistuje personální, materiální a technický standard

zařízení sociálních služeb

Problém: Některá zařízení nemají dostatečné podmínky pro poskytování péče, což může vést ke špatnému zacházení s klienty. Zákon o sociálních službách sice obecně předepisuje poskytovatelům, aby zajistili personální, materiální a technické podmínky odpovídající

druhu poskytovaných sociálních služeb, ale bez konkretizace ve formě vyhlášky je právní ustanovení nejasné a nedostatky téměř nelze postihovat.

§ Je zapotřebí vložit do zákona o sociálních službách zmocňovací ustanovení a poté vydat prováděcí vyhlášky.

Inspekce nemůže nahlížet do zdravotnické dokumentace

zařízení sociálních služeb

Problém: Má-li inspekce poskytování sociálních služeb efektivně chránit práva klientů a bránit špatnému zacházení, musí mít přístup do veškeré dokumentace vedené poskytovatelem. Tedy musí mít při provádění kontroly právo i bez souhlasu pacienta nahlížet do ošetřovatelské dokumentace a pořizovat výpisy nebo kopie. Problém spočívá v tom, že ošetřovatelská dokumentace je součástí zdravotnické dokumentace

a příslušný zákon přístup inspekce neupravuje. Ministerstvo práce a sociálních věcí dosud potřebnou legislativní změnu nevyjednálo u gesčního Ministerstva zdravotnictví.

§ Je zapotřebí změnit zákon o zdravotních službách a zahrnout členy inspekce sociálních služeb do výčtu subjektů, které mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace i bez souhlasu pacienta.

Neuspokojivý standard v psychiatrických nemocnicích

psychiatrická zařízení

Problém: Pacienti, jejichž zdravotní stav neumožňuje samostatně opustit oddělení, nemají možnost pobývat denně na vzduchu. Řada zařízení poskytuje ubytování

ve velkokapacitních ložnicích. Probíhající reforma psychiatrické péče má za cíl rozvinout komunitní služby, takže řada nemocných by už nepřijímala péči ve velkých institucích. Ještě několik let však budou těžištěm péče velké psychiatrické nemocnice.

Chybí strategický přístup ke snižování potřeby používání omezovacích prostředků

psychiatrická zařízení

Problém: Právní úprava kritérií pro použití omezovacích prostředků odpovídá evropskému standardu. Jejím plnému respektování, včetně zásady nezbytnosti a subsidiarity, však brání řada přetrvávajících problémů. V praxi chybí podmínky pro alternativní zvládnání rizikového chování pacientů. Na některých pracovištích se z důvodu nevhodných materiálních a personálních podmínek omezovací prostředky používají preventivně a dlouhodobě, aniž by to vedlo k úpravě způsobu poskytování péče. Nejen pacientům, ale i ošetřujícím personálu hrozí zranění a traumata. Zdravotníci často

nerozlišují léčbu a farmakologický omezovací prostředek. Státní kontrola vázne. Protože evidence používání omezovacích prostředků v podobě, jakou zakotvil zákon o zdravotních službách (§ 39 odst. 4), představuje nicneříkající statistiku, jsou sledování a kontrola používání restrikcí obtížné.

Možné řešení: Používání omezovacích prostředků se nesníží bez koncepčního rozvíjení jejich prevence a alternativ a bez jasného signálu z vládní úrovně, že péči postavenou na restrikcích už nechceme. Dále je zapotřebí soustavná metodická a kontrolní činnost.

Přístup k používání síťových lůžek se nezměnil

zařízení zdravotních služeb

Problém: Ačkoli Výbor CPT od roku 2002 vládě České republiky doporučuje opustit tento typ omezovacího prostředku, síťová lůžka se nadále používají. Není známo, kolik jich je v českých zdravotnických zařízeních v používání. Patrně jde o podstatně nižší číslo než 120, což byl výsledek výzkumu v roce 2012. Nicméně dosud vláda neučinila potřebné kroky k naplnění příslibu daného CPT v roce 2015, že se do budoucna budou hledat cesty, jak síťová lůžka opustit. Od té doby bylo

pro rizikovost zakázáno používat síťová lůžka na zachytných stanicích, ale u jiných zdravotních služeb zůstávají legálním typem omezovacího prostředku. Ministerstvo zdravotnictví je nečinné a někteří lékaři se obávají prostého nahrazení síťových lůžek jinými druhy omezovacích prostředků.

Možné řešení: Přijmout koncepční přístup, který by zahrnoval hledání a posílení účinných alternativ používání nejen síťových lůžek, ale omezovacích prostředků obecně.

8. Další aktivity pro prevenci špatného zacházení

”

Prevence je mnohostranné a mezioborové úsilí. Proto přednášíme, diskutujeme a vzděláváme se.

“

Usilujeme o dlouhodobý dialog

V roce 2018 pokračovalo setkávání veřejné ochránkyně práv a zaměstnanců Kanceláře se zástupci Generálního ředitelství Vězeňské služby ČR a státními zástupci Nejvyššího státního zastupitelství. Nově se osvědčilo operativní řešení problémů zjištěných v pobytovém zařízení pro cizince skrze bezprostřední jednání s vedením Správy uprchlických zařízení

Ministerstva vnitra. Proběhly rovněž bilanční schůzky s novými ministry, a to v resortu práce a sociálních věcí, zdravotnictví a spravedlnosti. Po sérii návštěv zařízení pro osoby se zdravotním postižením jsme uspořádali kulatý stůl s řediteli navštívených zařízení, kde jsme společně probírali naše zjištění a doporučení pro praxi.

Připomínkujeme návrhy předpisů

Uplatnili jsme připomínky k návrhu novel vyhlášky o zdravotnické dokumentaci a metodických materiálů k používání omezovacích prostředků poskytovateli

zdravotních služeb, detenci v sociálních službách a k umístování dětí do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Šíříme standard prevence špatného zacházení

V rámci pravidelné výuky, vlastních školicích počínů a účasti na konferencích jsme

- proškolili na 111 profesionálů ze zařízení dlouhodobé a psychiatrické péče a pracovníků krajských úřadů – tématem byla prevence špatného zacházení u lidí závislých na péči, zjištění z návštěv a zohlednění prevence špatného zacházení při kontrolní činnosti,
- přednášeli stovce seniorů – účastníků Senior akademie Městské policie Brno, jak se bránit špatnému zacházení,
- přednášeli studentům práva a mezinárodních vztahů, veřejným opatrovníkům, pracovníkům vězeňské

Překlady standardů CPT

Podíleli jsme se na překladech dalších standardů a informačních přehledů CPT do češtiny.

služby a pracovníkům v geriatrii a sociálních službách o výsledcích systematických návštěv a standardu prevence špatného zacházení.

Pravidelně přispíváme do odborných časopisů Sociální služby a České vězeňství, příležitostně do časopisu Listy sociální práce a dalších odborných časopisů.

Pracujeme na odbornosti a kvalitě provádění návštěv

Tematické zaměření na výkon ústavní výchovy a na zacházení s osobami se zdravotním postižením si vyžádalo náležitou přípravu programu návštěv a proškolení našeho týmu. Právníci absolvovali několikadenní stáže v zařízení sociálních služeb a školských zařízeních.

Zorganizovali jsme školení s tématem komunikace u lidí s mentálním postižením, vedení rozhovoru s dítětem a metody formulování zpráv. Dále právníci absolvovali psychiatrické minimum a školení „na míru“ od expertů v oblasti judikatury Evropského soudu pro lidská práva.

Živá mezinárodní spolupráce

Máme za sebou 13 let působení jako národní preventivní mechanismus. Rádi předáváme zkušenosti, které jsme získali, ale potřebujeme také novou inspiraci. Proto jsme se i v roce 2018 zúčastnili několika setkání se zahraničními kolegy a prohloubili jsme spolupráci s rakouským NPM. Ta zahrnovala uspořádání exkurzí ve věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence v Brně a ve věznici v Korneuburgu.

V oblasti monitorování nucených návratů cizinců do jejich domovských zemí spolupracujeme s evropskou návratovou agenturou FRONTEX a Mezinárodním centrem pro rozvoj migračních politik. Zaměstnankyně Kanceláře poskytují školení osobám pověřeným sledovat vyhošťování v jiných zemích a monitorují návratové operace. V březnu 2018 jsme v areálu letiště Václava Havla v Praze spolu s dalšími subjekty zorganizovali seminář pro zástupce zemí Evropské unie, kteří jsou činní v oblasti monitorování nucených návratů.

Contact with UN bodies

V roce 2018 se vedoucí pracovní skupiny NPM setkal s Podvýborem OSN pro prevenci mučení a jiného krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (SPT). Informoval o činnosti národního preventivního mechanismu v České republice. Zástupci Podvýboru se zajímali o zajištění nezávislosti a aktuální výzvy, kterým v boji proti špatnému zacházení čelíme. Ocenili způsob provádění systematických návštěv a dílčí i systémová témata, kterým se při návštěvách věnujeme.

Pracovníci týmu NPM jsme vyslali také na slyšení Výboru OSN proti mučení (CAT), který se v roce 2018 zabýval 6. periodickou zprávou České republiky o naplňování závazků plynoucích z Úmluvy OSN proti mučení. Výbor si vyžádal vyjádření veřejné ochránkyně práv a na slyšení kladl doplňující otázky.

 [Vyjádření pro Výbor CAT](#)

 [Více informací a závěrečné poznámky Výboru CAT](#)

Ochránkyně i v roce 2018 převzala záštitu nad závodem „Yellow Ribbon Run“, běžeckého maratonu na podporu zaměstnávání vězňů po propuštění v rámci Pražského maratonu. Díky tomuto závodě se podařilo zaměstnat již několik stovek bývalých odsouzených. Na obrázku naše štafeta, která s časem 1:48:21 vybojovala 570. místo z 823 štafet a oproti předchozímu roku zaznamenala zlepšení o 1,5 minuty.

»»»»»»»»»» PŘÍLOHA 1: Poslání veřejného ochránce práv

Veřejný ochránce práv (ombudsman) podle zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, chrání osoby před jednáním úřadů a dalších institucí, pokud je toto jednání v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy nebo jsou úřady nečinné. Shledá-li pochybení v činnosti úřadu a nedojde-li následně k nápravě, může informovat nadřízený úřad či veřejnost.

Od roku 2006 plní ochránce úkoly národního preventivního mechanismu podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Cílem systematických návštěv je posílit ochranu osob omezených na svobodě před špatným zacházením. Návštěvy jsou prováděny jak na místech omezení svobody z moci úřední, tak i v zařízeních, kde je poskytována péče, na niž jsou její příjemci závislí. Svá zjištění a doporučení týkající se podmínek v určitém typu zařízení ochránce zobecňuje v souhrnných zprávách z návštěv a na jejich základě formuluje obecné standardy zacházení. Návrhy na zlepšení zjištěného stavu a odstranění případného špatného zacházení ochránce směřuje jak k samotným zařízením a jejich zřizovatelům, tak i k ústředním orgánům státní správy.

V roce 2009 byl ochránce pověřen rolí národního tělesa pro rovné zacházení a ochranu před diskriminací (equality body) v souladu s právem Evropské unie. Poskytuje pomoc obětem diskriminace, provádí výzkum, zveřejňuje zprávy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s diskriminací a zajišťuje výměnu dostupných informací s příslušnými evropskými subjekty.

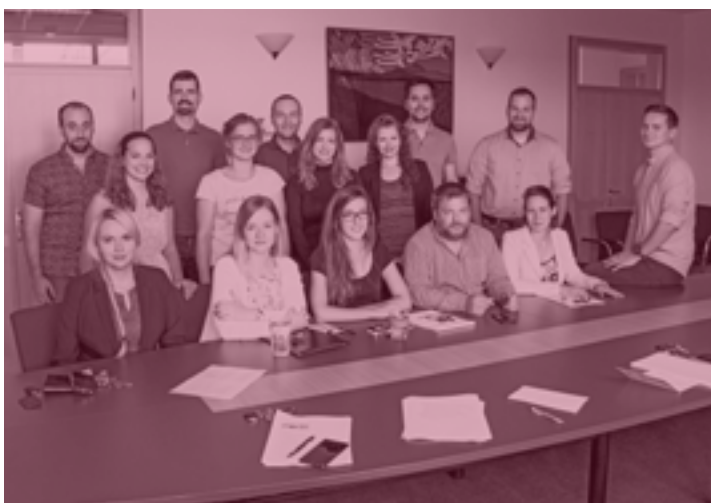
Od roku 2011 ochránce sleduje zajištění cizinců a výkon správního vyhoštění. Počínaje rokem 2018 pomáhá cizincům-občanům Evropské unie, kteří žijí nebo pracují v České republice, a poskytuje jim informace o jejich právech a pomoc při podezření na diskriminaci z důvodu státní příslušnosti.

Od roku 2018 působí ochránce jako monitorovací orgán podle Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Provádí výzkumy a vydává doporučení k otázkám souvisejícím s naplňováním práv lidí se zdravotním postižením. Za tímto účelem zřizuje Poradní orgán.

Ke zvláštním oprávněním ochránce patří právo podávat Ústavnímu soudu návrhy na zrušení podzákoných právních předpisů, právo vedlejšího účastenství před Ústavním soudem v řízení o zrušení zákona či jeho části, právo podat žalobu k ochraně veřejného zájmu či návrh na zahájení kárného řízení s předsedou či místopředsedou soudu. Ochránce také může doporučit vládě přijmout, změnit či zrušit zákon.

Ochránce je nezávislý a nestranný, z výkonu své funkce je zodpovědný pouze Poslanecké sněmovně, která ho zvolila. Má jednoho, stejným způsobem zvoleného, zástupce, kterého může pověřit částí své působnosti. Se svými poznatky ochránce průběžně seznamuje veřejnost prostřednictvím internetu, sociálních sítí, odborných seminářů, kulatých stolů a konferencí. Nejdůležitější zjištění a doporučení shrnuje zpráva o činnosti veřejného ochránce práv předkládaná každoročně Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

»»»»»» PŘÍLOHA 2: Základní informace o NPM

Od roku 2006 působí veřejný ochránce práv jako národní preventivní mechanismus podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (OPCAT; č. 78/2006 Sb. m. s.). „Ochránce provádí systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči, s cílem posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením“ (§ 1 odst. 3 zákona č. 349/1999 Sb.).

Mandát ochránce pokrývá všechna místa omezení svobody, a to i místa tzv. detence de facto, kde je omezení důsledkem závislosti na poskytované péči a kde je primárním účelem pobytu poskytování péče (sociální, výchovné či zdravotní). Systematické návštěvy probíhají v zařízeních se soukromým i veřejným zřizovatelem.

Při výběru míst, která navštíví, má ochránce svobodu. Interně stanovuje plán návštěv na rok s tím, že jej někdy operativně doplňuje v reakci na aktuální závažné informace. Při stanovení plánu navazuje ochránce na uplynulé období, přičemž s cílem působit proti špatnému zacházení co nejefektivněji provádí jak návštěvy jednotlivé, tak i v tematických sériích, završené systémovými návrhy a doporučeními. Návštěvy jsou zásadně neohlášené. Počet návštěv za rok závisí na velikosti zvolených zařízení a rozsahu šetření.

Provádění návštěv zajišťují na základě zadání ochránce pracovníci Kanceláře veřejného ochránce práv. Jde o právníky a právničky samostatného odboru Kanceláře a externí spolupracovníky dalších profesí. Nejčastěji ochránce spolupracuje s lékaři a sestrami, psychology, sociálními pracovníky a speciálními pedagogy. Zvláštní téma zpracovávali také klinický farmaceut a nutriční terapeut. Nábor expertů Kancelář organizuje před větší

sérií návštěv a je otevřený zájmu odborné veřejnosti s tím, že zvláštní spolupráci ochránce navázal s Českou asociací sester, Českou alzheimerovskou společností a Českou společností paliativní medicíny. Pracovníci Kanceláře mají k dispozici veškeré potřebné školení a stáže a technické zázemí zahrnující služební vozidla, počítače a fotoaparáty. Pracují podle speciálních metodik a mají oddělenou spisovou dokumentaci.

Monitorující tým má veškerá oprávnění potřebná pro provedení návštěvy: má přístup do všech prostor zařízení dle svého přání, hovoří v soukromí se všemi osobami dle svého výběru a má přístup do dokumentace včetně zdravotnické.

Po návštěvě zařízení, či po souvisejících návštěvách více zařízení, vypracuje ochránce zprávu o svých zjištěních, jejíž součástí mohou být doporučení nebo návrhy opatření k nápravě. Plnění doporučení ochránce sleduje a vyjednává o nich s navštíveným zařízením, jeho zřizovatelem nebo s příslušnými úřady. Pokud ochránce neshledá vyjádření těchto subjektů dostatečným, může vyrozumět nadřízený úřad, a není-li takového úřadu, vládu, a může o svých zjištěních informovat veřejnost. Zprávy z jednotlivých návštěv (po uzavření věci) ochránce zveřejňuje v Evidenci stanovisek ochránce (eso.ochrance.cz) a na internetu. Když získá ochránce poznatky, které lze zobecnit, vydává souhrnnou zprávu. V ní formuluje systémová doporučení a návrhy k prevenci špatného zacházení.

Vedle návštěv provádí ochránce a jeho tým ještě další aktivity k prevenci špatného zacházení: Vydává tiskem a široce distribuuje vybrané souhrnné zprávy. Připomínkuje vládní návrhy právních předpisů. Pracuje v poradních orgánech. Spolupracuje s orgány státní kontroly. Provádí osvětu u odborné veřejnosti. Aktivně přispívá ke spolupráci národních preventivních mechanismů v Evropě.

OCHRANA PŘED ŠPATNÝM ZACHÁZENÍM 2018

ZPRÁVA VEŘEJNÉ OCHRÁNKYNĚ PRÁV JAKO NÁRODNÍHO PREVENTIVNÍHO MECHANISMU

Redakční rada

Anna Šabatová, David Slováček;
Marie Lukasová, Ondřej Vala

Editor

Stanislav Biler

Vydala Kancelář veřejného ochránce práv v roce 2019

Grafický návrh, sazba, produkce: Omega Design, s. r. o.

ISBN 978-80-7631-000-1

ZPRAVA VEREJNE OCHRANKYNE PRAV
JAKO NARODNIHO PREVENTIVNIHO MECHANISMU

2018

OCHRANA PŘED ŠPATNÝM ZACHÁZENÍM

verejný ochránce práv

ombudsman

